

Høringsnotat for offentlig høring af udkast til vejledning om pesticidholdigt spildevand og pesticidholdigt affald fra væksthuse

---

Indledning

I den politiske aftale om Pesticidstrategi 2017-2021 fremgår det, at der skal gennemføres en særlig indsats over for gartnerierne for at mindske udslip af pesticider til miljøet og brug af ulovlige midler. Miljøstyrelsen præciserer derfor regelgrundlaget for håndtering af affald og spildevand i vejledning om pesticidholdigt spildevand og affald fra væksthuse.

Miljøstyrelsen sendte udkast til Vejledning om pesticidholdigt spildevand og pesticidholdigt affald fra væksthuse i offentlig høring i perioden 11. marts 2019 til 23. april 2019.

Der er indsendt 11 høringssvar fra hhv. De nationale geologiske undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS), Dansk Gartneri (DG), Odense Kommune (OK), Fynske Kommuner (FK), Dansk Planteværn, Hovedstadsområdets forsyningsselskab (HOFOR), Fagligt Fælles Forbund (3F), Genanvend biomasse, Erhvervsstyrelsen, Københavns Kommune og Kommunernes Landsforening (KL).

Dette notat indeholder en kort gengivelse af høringssvarene og Miljøstyrelsens bemærkninger struktureret i henhold til vejledningens kapitler, dog således at generelle og tværgående emner beskrives først.

Generelle og tværgående bemærkninger

Fynske Kommuner (FK), Odense Kommune (OK) og Kommunernes Landsforening (KL) foreslår, at der udarbejdes et resume med de vigtigste pointer, og finder, at der er for mange gentagelser.

MST bemærker

Vejledningens opbygning og struktur definerer klart indholdet i særskilte kapitler og det vurderes ikke, at der er behov for et resume. Væsentlige pointer er søgt tydeliggjort under de enkelte afsnit.

Dansk Gartneri (DG) anfører, at lovgrundlaget, der danner baggrund for vejledningen, ikke tidligere er håndhævet af hverken stat, kommune eller gartnerierne.

MST bemærker

Miljøstyrelsen kan oplyse, at kommunerne løbende fører kontrol med udgangspunkt i § 42 og §65 i MBL vedrørende udledning af spildevand, affaldshåndtering og jordforurening, hvor det bl.a. er kommunernes opgave at føre tilsyn med, at der ikke sker forurening af jord og vand.

Landbrugsstyrelsen fører tilsyn med pesticidanvendelse, herunder påfyldning og vask af sprøjter, og overtrædelser er blevet håndhævet. Gartnerierne vil bl.a. i kraft af opdateringskurser for sprøjteførere, være opdateret med hensyn til reglerne for pesticidanvendelse og vil bl.a., ud fra deres ansøgninger til kommunen om tilladelser til at håndtere spildevand og udbringning af affald til jordbrugsformål, have fået kendskab til områdets bestemmelser.

DG efterlyser, at der bør tages højde for proportionalitetsprincippet, når reglerne håndhæves, således at reglerne tolkes lempeligere til fordel for gartnerierhvervet, idet det angives, at branchen kun anvender 0,15 promille af landbrugsarealet og forbruger 1,38 promille af det samlede pesticidforbrug i Danmark.

MST bemærker

Offentlige myndigheder skal følge proportionalitetsprincippet, ligesom de skal følge de almindelige forvaltningsretlige regler i deres myndighedsudøvelse.

Offentlige myndigheder skal desuden være opmærksomme på, at forsigtighedsprincippet, som er et grundlæggende miljøretligt princip, er en del af præambelbetragtningerne til pesticidforordningen, vandrammedirektivet og affaldsdirektivet og kan af den grund skulle tages i betragtning ved myndighedsudøvelse.

Det kan bemærkes, at i en væksthushproduktion bliver der anvendt op til 9 gange så stor en mængde aktivstoffer pr. arealenhed sammenlignet med anvendelsen på landbrugs- og frilandsafgrøder. I væksthushproduktionen foregår en måske intensiv pesticidanvendelse år efter år på samme areal, og det kan være med aktivstoffer, der ikke er miljøvurderet. Midler, der ikke er miljøvurderet, er undtaget pesticidafgiften fsva. miljøeffektbelastningsfaktoren og miljøadfærdsbelastningsfaktoren.

DG er bekymret for konsekvenserne af kommunernes miljøtilsyn, der kan medføre betydelige investeringer fx i form af returkar, kondensrender, tætte planteborde mm.

MST bemærker

Det er kommunernes opgave at føre tilsyn med, at der ikke sker forurening, og ligeledes give tilladelser til håndtering af spildevand og affald, med de vilkår der gør dette muligt, samt føre tilsyn med at affaldsregulativerne overholdes. Tilsyn vil kunne resultere i påbud eller indskærpelser, hvor der efterfølgende eventuelt vil skulle investeres i produktionsanlæggene for, at der leves op til reglerne.

DG efterlyser en overgangsperiode på mindst fem år til få indhentet relevante oplysninger til spildevandstilladelser fra gartnerierne samt mulighed for at planlægge og gennemføre eventuelle investeringer til miljøforbedringer.

MST bemærker

Vejledningen beskriver og præciserer gældende regler, og behandler bl.a. problemstillingerne vedr. håndtering af spildevand, der også behandles i Dansk Gartneris vejledning fra 2015. DG har i 2015 fået udarbejdet en rapport, der giver anvisninger på håndtering af spildevand jf.

<https://danskgartneri.dk/projekter-og-publikationer/projekter/2015/indsamling-af-ny-viden-og-raadgivning-til-gartnere-om-haandtering-af-spildevand-til-gavn-for-miljoet>

Kommunernes Landsforening (KL) anbefaler, at der laves en branchebekendtgørelse for væksthushavterier, da det er nødvendigt at føre tilsyn med væksthushavterier og sikre, at de nødvendige tilladelser er på plads. Det efterlyses ligeledes, at væksthushavterier optages på brugerbetalingsbekendtgørelsens bilag 1.

MST bemærker

Der er for nærværende ikke planer om at udarbejde en branchebekendtgørelse for væksthushavterier i MST. Det er MST's vurdering, at kommunerne allerede i dag i henhold til miljøbeskyttelseslovens kap. 9 har pligt til at føre et aktivt tilsyn med, at loven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, bliver overholdt. Kommunerne kan således allerede i dag føre tilsyn med havterierne med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 42.

KL ønsker, at havterier bliver omfattet af brugerbetalingsbekendtgørelsen. Det er MST's vurdering, at en brugerbetalingsordning for tilsyn med havterier forudsætter en nærmere analyse af både konsekvenser, antal virksomheder, omkostninger og tidsforbrug. ~~den miljøministeren indfrier dette ønske.~~

KL foreslår, at der udarbejdes en ordliste.

MST bemærker

Det overvejes ved en senere opdatering af vejledningen.

FK & OK, KL og GEUS efterspørger, at vejledningen præciserer, at pesticider, som kun er godkendt til indendørs brug og vand fra importerede halvfabrikata med restindhold af i EU ikke godkendte pesticider, aldrig må/bør udledes til miljøet.

MST bemærker

Der er ikke hjemmel til at fastslå, at indendørsgodkendte pesticider, eller ikke godkendte pesticider fra import af halvfabrikata, aldrig må udledes til miljøet. Hvilke stoffer det er acceptabelt at udlede, og i hvilke mængder og koncentrationer, er efter gældende lovgivning en konkret vurdering for hvert enkelt stof. Miljøstyrelsen kan derfor ikke konkludere, at stofferne aldrig må udledes. Det er sandsynligt, at der for mange af stofferne vil være tale om koncentrationer, der ikke gør det muligt at bortskaffe som spildevand. I så fald skal det pesticidholdige vand behandles og bortskaffes som affald, hvilket præciseres indledningsvist i vejledningens kapitel 3 om spildevand og i afsnit 3.4.2.

Kapitel 2: Pesticider anvendt i væksthuse

GEUS påpeger, at der fejl i henvisning til pesticidforordningen, således at der bør henvises til forordning nr. 1107/2009 og *ikke* 1109/2009.

MST bemærker

Henvisningen er nu korigeret til forordning nr. 1107/2009 (EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009).

GEUS henleder opmærksomheden på, at tabel 1.a skal opdateres, således at det fremgår, at imidacloprid og paclobutrazol kun er godkendt til væksthuse (som forudsættes lukkede), hvilket ikke kan læses af de pågældende etiketter.

MST bemærker

Der står på de aktuelle etiketter, at de kun må anvendes i væksthuse. Godkendelsen til væksthuse er givet ud fra antagelsen af, at et væksthuse er lukket jvf. Pesticidforordningens artikel 3 stk. 27. Det forudsætter således, at der ikke vil ske ukontrolleret udslip herfra til det omgivende miljø. Tabellen er redigeret, så der nu er overensstemmelse mellem tabeltekst og indhold.

GEUS opfordrer til at bruge den samme enhed for indhold af pesticid; enten ug/l eller mg/l af aktiv stof jf. f.eks. tabel 1b på side 11.

MST bemærker

Den gennemgående enhed er mg/L. Der er nævnt et eksempel som omfatter picogram, og for at anskueliggøre denne enhed er enheden g/l anvendt.

GEUS gør opmærksom på, at etikette teksten om ”Der må ikke forekomme udledning af vand fra produktionen til miljøet eller kloak. Plantemateriale og dyrkningsmedie til bortskaffelse skal opbevares tildækket og på tæt underlag” ikke findes på alle de pesticider med de aktivstoffer, der kun har en godkendelse til brug i væksthuse.

MST bemærker

Den pågældende tekst fremgår af etiketten på midler, som har fået en ny etiket siden medio 2016 og fremefter. I vejledningen pointeres, at al spildevand og affald med indhold af pesticidrester skal opsamles og bortskaffes i henhold til reglerne om håndtering af spildevand og affald. Det har dog vist sig, at pesticidforordningen ikke giver en klar hjemmel til at stille krav om opbevaring af plantemateriale og dyrkningsmedie. Derfor vil MST tilbyde godkendelsesindehaverne, at de kan ansøge om at få dette krav fjernet fra etiketten. I vejledningen henvises derfor ikke længere til denne etikette tekst.

GEUS ønsker, at det i afsnit 2.2 om containerpladser skal stå tydeligt, at det er et krav, at vandet skal opsamles, hvis der sker videre produktion af planter, hvor der har været anvendt pesticider uden miljøvurdering.

MST bemærker

Kommunen kan stille krav om, at overskydende vand skal opsamles i forbindelse med tilladelse til håndtering af spildevand og affald ved en § 19 tilladelse i henhold til Miljøbeskyttelsesloven.

GEUS foreslår tilføjelse af ”affald” til sidste sætning i afsnit 2.3 vedrørende pesticidrester på halvfabrikata importeret fra udlandet.

MST bemærker

Forslaget er imødekommet, så sætningen nu lyder ”Kommunen kan bede om oplysninger om de benyttede pesticider. Eksempelvis i forbindelse med meddelelse af tilladelser til håndtering af spildevand og affald”.

DG ønsker, at vejledningen giver en præcis og konkret forståelse af, hvad der forstås ved ’lukkede’ versus ’ikke lukkede’ væksthuse samt hvilke produktioner, der kan foregå i disse, herunder en præcisering af under hvilke forudsætninger en væksthusegrøntsagsproduktion kan foregå i et lukket system.

MST bemærker

Der er i vejledningens afsnit 2.1.1.1 en gennemgang af, hvad der skal til for, at et væksthuse er et lukket system, og i afsnit 2.1.1.2 redegøres for for hvilke produktioner, der kan være tale om ikke-lukkede væksthuse i forhold til pesticidanvendelse. I forhold til hvornår en produktion af grøntsager i væksthuse kan betragtes som en produktion i et lukket væksthuse adskiller disse retningslinjer sig ikke fra, hvad der gælder for øvrige typer af produktion. I et væksthuse, som er lukket, skal produktionen foregå på et tæt underlag, og der skal ske opsamling af al overskydende vand. Ordlyden i vejledningen er nu, at der skelnes mellem 'væksthuse' som pr. definition forudsættes at være lukkede modsat 'åbne væksthuse', idet pesticider, som er godkendt til brug i væksthuse, alene kan anvendes i væksthuse, hvorfra der ikke kan ske ukontrolleret udslip til det omgivende miljø.

DG efterspørger, at et nyt eksponeringsscenario for "ikke-lukket væksthuse" også kommer til at omfatte tunneldyrkning, og at der ikke sker indskrænkninger for de økologiske godkendelser. Det foreslås, at Miljøstyrelsen anvender EFSA's (European Food Safety Authority) eksponeringsscenerier.

MST bemærker

Tunneldyrkning opfattes ift. miljørisikovurderingen som udendørs anvendelse, da dyrkningen foregår i jord og i perioder under åben himmel (dog kan visse dele af risikovurderingen evt. tilrettes). Vurderinger ift. "ikke-lukket væksthuse" kræver, at der er tale om permanente bygninger med fast tag. EFSA guidance beskriver nogle emissionsscenerier for forskellige typer af væksthuse og tunneller. For de scenarier, der vedrører det lukkede væksthuse, er scenarierne ikke valideret, og de kræver viden om væksthusspecifikke og recipientspecifikke forhold. Scenarierne kan ikke generaliseres, og der er ingen dokumentation for, hvorvidt de vil være dækkende for danske forhold. EFSA's guidance dokument konkluderer, ligesom MST, at der bør foretages risikovurderinger ift. overfladevand og grundvand, hvis der sker dyrkning i jord. Da EFSA's guidance beskriver de forskellige typer af væksthuse, vil det give et godt udgangspunkt for at beskrive eksponerings-scenerier. For så vidt angår den økologisk produktion er det en produktionsform, hvor dyrkningen sker i jord. Når der er tale om dyrkning i jord, vil der som udgangspunkt ikke være tale om et "lukket system", og derfor vil der skulle søges om specifik godkendelse/mindre anvendelse til de specifikke pesticidanvendelser.

DG anfører, at for den ældre bygningsmasse vil det være svært ved at leve op til kravene, som beskrevet i vejledningen. Det gælder opsamling af kondensvand, udskiftning af træborde til stålkonstruktioner med recirkulerede systemer, der genbruger vand.

MST bemærker

Det er et krav, at der ikke må ske ukontrolleret udledning af det pesticidholdige vand til kloak eller vandområde, nedsivning i jorden eller afstrømning til et ubefæstet areal, hverken i eller uden for væksthuset. Dette er en forudsætning for anvendelsen af pesticider, der har en godkendelse til anvendelse i væksthuse. Der er ikke tale om nye krav. Vejledningen vil bidrage til øget opmærksomhed på disse krav. Kommunerne kan i forbindelse med et tilsyn stille krav om handlingsplan, der viser hvordan kravene kan opfyldes inden for en fastsat periode.

DG anfører, at det er en stor økonomisk udfordring at etablere opsamling af overskydende vand på containerpladser.

MST bemærker

Produktion på containerpladser er en produktionsform, som i en del tilfælde ligger i forlængelse af en væksthuseproduktion, og i de tilfælde, hvor der har været anvendt pesticider godkendt til væksthuse, kan der være krav om opsamling, med mindre der er angivet en karenstid, og denne er overholdt.

Dansk Planteværn foreslår, at der gives en længere frist end til den 1. juli 2020, for de pesticider der skal revurderes for en godkendelse til et "ikke-lukket væksthuse", grundet en bekymring for, at udflytningen af MST kan forsinke dette godkendelsesarbejde.

MST bemærker

Sagsbehandling for en ansøgning om godkendelse af et pesticid tager omkring 1-1½ år, hvis der er tale om en veldokumentet ansøgning, hvilket også gælder for de godkendelser til anvendelse ved produktion, der foregår i jord i væksthuse, hvor der inddrages et nyt eksponeringsscenario. Ansøgninger om mindre anvendelse tager typisk kortere tid. Fristen ændres til 1. oktober 2020.

Fynske Kommuner (FK) og Odense Kommune (OK) ønsker en bedre beskrivelse af kondensvand og indholdet af pesticider heri. Indholdet af pesticider i kondensvand stammer ikke kun fra "let-fordampelige" pesticider.

MST bemærker

Der er indsat et afsnit 2.6 om kondensvand og vigtigheden af, at der sker opsamling fx til indendørs returkar.

FK & OK anfører, at bilag 5 er vanskeligt at forstå.

MST Bemærker

Bilag 5 har til formål, at anskueliggøre, hvilke krav kommunerne skal overveje ved håndtering af spildevand og affald fra produktioner, hvor der anvendes pesticider, hvor der ikke er gennemført en miljøvurdering, eller hvor der fra importerede planter er rester af pesticider, der ikke er godkendt i EU og Danmark. Tabel 1 og 2 skal give en oversigt til at hjælpe kommunerne med at træffe afgørelse om der kan gives tilladelse til udbringning eller udledning.

Hovedstadsområdets Forsyningsselskab – HOFOR understreger vigtigheden af, at der ikke sker udspreddning af pesticider med kun indendørs godkendelse uden for væksthuse.

MST bemærker

Det er en meget væsentlig pointe i vejledningen, at det ikke sker uden, at kommunen har taget konkret stilling hertil.

Fagligt Fælles Forbund 3F anfører, at der mangler uddybende beskrivelser af hvordan, der tages de nødvendige tiltag til at undgå sundhedsmæssige risici for mennesker ved håndtering af pesticider.

MST bemærker

Vejledningen er suppleret med uddybende tekst og henvisninger til links om de arbejdsmiljøforhold, der er relevante i afsnit 2.1.3. Et aktivstof kan kun blive godkendt, hvis det ikke har skadelige effekter på menneskers sundhed.

Vedrørende kapitel 3: Håndtering af spildevand

Dansk Gartneri (DG) fremhæver, at det er svært at forstå, hvad der er spildevand og procesvand. Spildevand er vand, der skal ud af produktionssystemet og bortskaffes. Der ud over fokuserer DG i deres høringssvar i forhold til bortskaffelse af spildevand på miljøkvalitetskrav.

MST bemærker

Spildevand er i vejledningen defineret som vand, der bortskaffes ved afledning til kloak, udledning til vandområde, nedsivning eller udsprøjtning på jordoverflade (afsnit 3). Så længe vandet cirkuleres og håndteres på gartneriet, betragtes det som procesvand. Hvis vandet ikke kan bortskaffes som spildevand, må det bortskaffes som affald. Uanset benævnelsen skal vand, der kan indeholde pesticider, transporteres og opsamles på en måde, som ikke kan give anledning til nedsivning i jorden eller afstrømning til overfladevand. Miljøstyrelsen har gennemgået vejledningen tilstræbt en ensartet brug af betegnelserne af vand.

Fastsættelse af miljøkvalitetskrav foretages af Miljøstyrelsen efter anmodning fra kommunen i henhold til § 4 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder. Kommunen vurderer, om der er behov for fastsættelse af miljøkvalitetskrav på baggrund af de økotoxikologiske data og redegørelsen for, at der er anvendt BAT, som ansøger sender sammen med ansøgningen, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2. Hvis kommunen ikke på baggrund af de tilgængelige data kan konkludere, at udledningen er uden betydning for vandmiljøet, kan den bede Miljøstyrelsen om at udarbejde et miljøkvalitetskrav.

Den i bekendtgørelsen fastsatte procedure sikrer, at udledninger af miljøfarlige forurenende stoffer begrænses mest muligt ved anvendelse af BAT, og at der ikke anvendes ressourcer på udarbejdelse af unødvendige miljøkvalitetskrav.

Miljøkvalitetskrav fastsættes som den laveste effektkoncentration divideret med en sikkerhedsfaktor, som afhænger af, hvor mange økotoxikologiske data, der findes. Jo færre data, der findes, jo større bliver sikkerhedsfaktoren, hvilket gør, at miljøkvalitetskravet bliver lavt. Ansøger til udledningen kan have en interesse i at få sikkerhedsfaktoren nedsat ved at få lavet supplerende økotoxikologiske test. Udgiften til sådanne undersøgelser er i bekendtgørelsen pålagt ansøger som udtryk for forurener betaler princippet. Denne problemstilling er især aktuel for de midler, som kun er godkendt til indendørs brug og derfor ikke er miljøvurderet.

DG har anført, at den enkelte gartner ikke har andre kilder til økotoxikologiske data end hvad der er angivet på sikkerhedsdatablade.

MST bemærker

Miljøstyrelsen har på sin hjemmeside under "[Spørgsmål og svar om miljøkvalitetskrav](#)" angivet en række kilder til økotoxikologiske data i afsnittet "om fastsættelse af miljøkvalitetskrav". For pesticider findes data fra producenter og fra EU-vurderinger.

DG har henvist til en [svensk rapport](#) (Screening av växtskyddsmedel i Vattendrag), som i bilag 2 indeholder grænseværdier for en lang række pesticider.

MST bemærker

En del af de her anførte værdier er fastlagt for 15 år siden, hvorfor brug af disse værdier i den første vurdering mellem ansøger og kommune bør suppleres med søgning af nye data fra de ovenfor nævnte kilder. Endvidere er det kun generelle miljøkvalitetskrav, som er angivet i den svenske rapport. Rapporten indeholder ikke værdier for akut giftighed.

MST vil følge den normale procedure for fastsættelse af kvalitetskrav og ikke uden ansøgning fra en kommune igangsætte fastlæggelse af miljøkvalitetskrav for yderligere pesticider. Miljøstyrelsen vil supplere vejledningen med link til "Spørgsmål og svar om miljøkvalitetskrav".

HOFOR bemærker, at nedsivning af pesticidholdigt vand ikke bør foretages i Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD), der som beskyttelsesområde bør indarbejdes i vejledningen. Herunder vurderes ”tilbageholdende med at meddele tilladelser til nedsivning af pesticidholdigt spildevand” jf. bullet 4 i væsentlige punkter til kapitel 3 i høringsbrevet at være utilstrækkeligt til varetagelse af grundvandsbeskyttelsen i nævnte OSD, da der er tale om pesticider udelukkende til indendørs brug.

MST bemærker

MST er enig i, at Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) er et opmærksomhedspunkt, som vil blive medtaget i vejledningen, da kommunerne i deres kommuneplanlægning er forpligtede til at varetage den nationale interesse grundvand i medfør af bekendtgørelse nr. 1697 af 21. december 2016 samt tilhørende vejledning (nr. 9320 af 31. marts 2017). Miljøstyrelsen mener, at det i forbindelse hermed er relevant for kommunerne at overveje, om gartnerier er en type virksomhed som medfører en væsentlig fare for grundvandsforurening.

Odense kommune & Fynske kommuner (FK & OK) har fremsendt stort set enslydende høringssvar, hvorfor de behandles samlet. I forhold til spildevand fremhæver Odense Kommune/Fynske kommuner særligt følgende forhold:

FK & OK: Vejledningen bør også omhandle vand fra tage, som er behandlet med skyggemidler, som kan indeholde konserveringsmidler og tungmetaller.

MST bemærker

Vejledningen er rettet mod brug af pesticider i gartnerier. Hvis vandet indeholder andre miljøfarlige forurenende stoffer end pesticider, skal udledningen reguleres på samme måde, som beskrevet for pesticiderne.

FK & OK: Udgifter til bortskaffelsen via kloak bliver en økonomisk udfordring for det enkelte gartneri, idet der i dag højst er sket og betalt for tilslutning af sanitært spildevand.

MST bemærker

Betalingsregler for spildevand og økonomisk regulering af forsyningsselskaberne varetages af Energistyrelsen, hvorfor Miljøstyrelsen ikke har medtaget dette i vejledningen.

FK & OK og KL: MST bør som minimum fastsætte miljøkvalitetskrav for pesticider, som kun er godkendt til indendørs brug i Danmark, samt et udsnit af de pesticider, der findes i importvarer.

MST bemærker

Som angivet i bemærkninger til DG vil MST fastsætte miljøkvalitetskrav efter den i bekendtgørelsen beskrevne procedure

FK & OK: I gartnerivejledningen (afsnit 3.4) henvises til spildevandsvejledningen mht. vurdering af pesticider i A-, B- og C-stoffer. I sidstnævnte vejledning side 75 oplyses, at indendørs pesticider slet ikke må udledes til miljøet. Der bør være harmoni mellem de to vejledninger.

MST bemærker

MST vil ved først givne lejlighed tilrette spildevandsvejledningen, så der er overensstemmelse mellem gartnerivejledningen og spildevandsvejledningens side 75.

FK & OK og KL fremfører, at det bør fremgå af vejledningen, at der i gartneriernes ansøgning skal indgå oplysninger om det samlede vandsystem på gartneriet, herunder intern rensning, volumen af forskellige beholdere og den vandmængde, som ønskes bortskaffet.

MST bemærker

Der er i afsnit 3.4 en liste over, hvilke oplysninger kommunen eventuelt kan kræve i forbindelse med en ansøgning. Listen indeholder de fleste af de oplysninger, som Odense Kommune ønsker. Endvidere er vejledningen blevet præciseret i forhold til hvilke oplysninger, der kan forventes af en ansøgning.

KL anfører, at vejledningen bør også omhandle grundvandsforurening med pesticider fra tidligere gartnerier.

MST bemærker

Punktkildeforureninger hører under jordforureningsloven og falder uden for denne vejlednings formål.

KL spørger til, hvordan kommunen skal behandle ansøgninger om stoffer, der ikke kan renses ved nogen kendt metode.

MST bemærker

Det er i vejledningens afsnit 3.3.2 nævnt, at avancerede rensemetoder kan reducere pesticidkoncentrationen i vandet, men at de ikke fjerner N og P. Hvis bortskaffelsen af vandet ikke omfatter genanvendelse af N og P f.eks. ved udsprøjtning på jordoverfladen, skal der foretages rensning med to forskellige rensemetoder. Hvis rensemetoderne ikke kan rense tilstrækkeligt ift. tilladelige stofkoncentrationer, skal det pesticidholdige vand behandles og bortskaffes efter affaldsreglerne. Miljøstyrelsen ser ikke noget behov for at ændre vejledningen på dette punkt.

Kapitel 4: Håndtering af affald

DG ønsker, at vejledningen beskriver anbefalinger til opbevaring af planteaffald.

MST bemærker

Der er i affaldsreglerne ikke deciderede krav til opbevaring af affald. De generelle regler i miljøbeskyttelsesloven vil derfor gælde. Dette beskrives nu i vejledningen.

Desuden påpeger DG, at planteaffald har en jordbrugsmæssig værdi, da det kan indeholde næringsstoffer og fungere som jordforbedringsmiddel i forhold til sit organiske indhold. Affaldet opfattes i dag som kompost, der går under "Slambekendtgørelsen".

MST bemærker

At dette til dels er korrekt opfattet. Affald, der har en jordbrugsmæssig værdi, vil kunne anvendes til jordbrugsformål efter bekendtgørelsen om anvendelse af affald til jordbrugsformål (affald til jordbekendtgørelsen), tidligere kaldet "slambekendtgørelsen", så vidt det fremgår af bekendtgørelsens bilag 1. Da planteaffald ikke fremgår af listen, kræver anvendelse efter bekendtgørelsens § 6 en tilladelse efter § 19 i miljøbeskyttelsesloven.

Genanvend Biomasse ønsker, at det tillades, at planterester kan komposteres og afsættes efter "Affald-til-jordbekendtgørelsen" på et dertil godkendt anlæg, der kan eftervises, at den producerede kompost er pesticidfri. De mener, det bør være muligt at foretage en kontrolleret kompostering af pesticidholdigt affald og spildevand fra gartnerier i lighed med de andre organiske miljøfremmede

stoffer, da de kan nedbrydes på samme måde. Planteaffald bør i øvrigt behandles efter ”affald til jord-bekendtgørelsen.

MST bemærker

At planteaffald ikke kan behandles direkte efter affald til jord-bekendtgørelsen, idet planteaffald ikke fremgår af positivlisten i bekendtgørelsens bilag 1. Det er dog muligt jf. bekendtgørelsens § 6 at søge kommunen om en tilladelse til anvendelse efter § 19 i miljøbeskyttelsesloven. Har man opnået denne tilladelse, er det allerede nu muligt, efter affald til jord-bekendtgørelsen § 7, stk. 2, at kompostere affald med forhøjet indhold af miljøfremmede stoffer fx pesticider. Disse kan afhændes til miljøgodkendte komposteringsanlæg med henblik på omsætning af de miljøfremmede stoffer. Komposteringsanlægget skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden kunne dokumentere, at der sker omsætning af de miljøfremmede stoffer.

Fynske Kommuner/Odense Kommune samt KL ønsker, at det i vejledningen tydeliggøres hvordan og hvortil, affald kan bortskaffes.

MST bemærker

At da affaldshåndtering er de enkelte kommuners anliggende, og da de kommunale affaldsregulativer er forskellige fra kommune til kommune, kan det ikke beskrives mere generelt i en vejledning.